

ט"ז אלול ה'תש"פ		כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	18: 23	19: 35	
ת"א	18: 39	19: 37	
חיפה	18: 30	19: 37	
באר שבע	18: 41	19: 37	

אירליו של צהחן פרשת "פי-תבוא"

פרשתנו מהווה גשר מעבר בין חלקו המרכזי של ספר דברים - בעל אופי חקיקתי - לבין סיום הספר. את חטיבת 'נאום המצוות' שקראנו בפרשות האחרונות, חותמות שתי פרשיות הלכתיות שבראש פרשתנו: מצוות הבאת ביכורים ומצוות ביעור מעשרות בשנה השלישית. המייחד את המצוות האלה, היא האמירה והווידי המתלווה אליהן.

"וּבָאתְךָ אֶל-הַהָרְוֹ, אֲשֶׁר יְהִי, בַּיָּמִים הָהֵם; וְאָמַרְתְּ אֵלָיו, הֲגַדְתִּי הַיּוֹם לְךָ אֶלְקִיךָ, כִּי-בָאתִי אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאֲבֹתֶינוּ לָתֶת לָנוּ." (כ"ו, ג')

ומפרש רש"י: **"ואמרת אליו – שאינך כפוי טובה"**.

יסוד עבודת האדם את בוראו, מושתת על הכרת הטוב. מתוך שמכיר בכל הניסים והנפלאות שנעשו לעם ישראל בכלל, ומתוך שמכיר בכל החסדים והטובות שנעשו עמו ועם משפחתו בפרט, מודה הוא על כל הטוב שקיבל, ומשעבד עצמו לעבודת הבורא שהטיב עמו.

"וְעַתָּה, הִנֵּה הִבָּאתִי אֶת-רְאִשֵׁי פְרֵי הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר-נָתַתָּה לִּי, ה'; וְהִנְחַתָּה, לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ, וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ, לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ." (שם, ט)

מעשה מרגש ונפלא קרה בכותל המערבי בירושלים: פעם הגיע איש החסד הגדול **הרב אלימלך פירר** יחד עם נדיב אחד גדול לכותל המערבי לתפילה, וככה הם עומדים ומדברים, ואז הם רואים שילד אבני הכותל עומד יהודי ובוכה ובוכה, ממש מאגר של דמעות התאסף מתחת רגליו, והיה נראה שיהודי זה אינו מצליח להירגע מבכיו, כמובן שגברו רחמיהם עליו, ודברו ביניהם מה אפשר לעזור ליהודי מסכן ואומלל שכזה, שמוסתמא יש לו קרוב משפחה חולה מוסכן, או שהוא צריך לחתן ילדיו והוא בפני שוקת שבורה כיצד לחתנם, ואז החליטו וסיכמו ביניהם: שאם הוא חולה או אחד מבני משפחתו, הרב פירר יקח על עצמו את הטיפול הרפואי בו לכל הדרך, ואם הבעיה היא שהוא שבור ורצוף מאי יכולתו לחתן ילדיו, אז הגביר יקח את העזרה על עצמו ויעזור לו, כך עשו הסכם ביניהם וחיכו עד שיהודי סיים את בכיו והתפנה לעזוב את הכותל, ואז נגשו אליו ושאלוהו במה יוכלו לעזור לו? ואז.... תשמעו טוב מה הוא ענה להם! אתמול זכיתי בחסדי ה' יתברך לחתן את ילדי האחרון, ובאתי להודות לה' מכל לבי על החסדים הגדולים שהוא עשה לי בכל חיתון ילדי ושזכיתי להכניס בני האחרון מתחת לחופה!

אומר **הרמב"ן**: **"ואין לעליון בתחתונים חפץ מלבד זה שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו. וכוונת רוממות הקול בתפילות, וכוונת בתי כנסיות וזכות תפילת הרבים הוא שיהיה לבני"א מקום שיתקבצו ויודו לאל שבראם והמציאם, ויפרסמו זאת ויאמרו לפניו בריותך אנהנו."**

זאת ועוד; התורה מלמדת אותנו שיש צורך לקנות את מידת הכרת הטוב, כי אדם המרגיל את עצמו בכך, יזכה לאחר מכן גם להשתמש באותה המידה כלפי ריבונו של עולם. ואמרו חז"ל: **"כל הכופר בטובתו של חברו סוף כופר בטובתו של מקום"**.

"וְלָקַח הַלֵּהוֹ הַטָּנָא, מִיַּדְךָ; וְהִנְיָחוּ--לְפָנַי, מִזְבַּח ה' אֱלֹהֶיךָ. וְעֵנִית וְאָמַרְתְּ לְפָנַי ה' אֱלֹהֶיךָ, אֲרָמִי אָבִי, וַיֵּרֵד מִצְרַיִמָה, וַיְגַדְלֵנִי שָׁם בְּמִתֵּי מַעַט; וַיְהִי-שָׁם, לְגוֹי גָדוֹל עֲצוּם וָרֵב." (כז, ד-ה')

כתב בעל **"תפארת שלמה"**: בפסוק זה יש רמז, שקודם שיהודי הולך להתפלל לפני השי"ת, צריך שישפיל את עצמו כעני ואביון, ויגש בהכנעה לתפילה, כמ"ש (תהלים ק"ב) **"תִּפְלֶה, לְעֵנִי כִי-עֲטוּף"**, עני היינו עני בדעת. וזה **"וְעֵנִית וְאָמַרְתְּ"** קודם תהיה בעיניך כעני ושפל רוח, ואז **"וְאָמַרְתְּ"** - תתפלל לפני ה' אלקיך.

על-פי המסורת, בכל דור ודור קיימים ל"ו (36) צדיקים נסתרים שבזכותם קיים העולם. מקור העניין של צדיקים שקיומם מאפשר באופן רוחני את המשך קיומו של מקום מסוים נמצא כבר בתורה בסיפור הפיכת סדום ועמורה, שבו אברהם אבינו מבקש להציל את סדום אם יהיה בה מספר מסוים של צדיקים. כמו כן בספר משלי (פרק י', פסוק כ"ה), באמירה **"וְצַדִּיק, יְסוּד עוֹלָם"**. קיומם של 36 צדיקים מוזכר לראשונה בדברי האמורא אב"י (סנהדרין, דף צז עמוד ב), שתרגומם:

"אין בעולם פחות משלושים ושישה צדיקים, המקבלים פני השכינה בכל דור, שנאמר: 'אשרי כל חוכי לוי' (ישעיה ל' יח) - לו בגימטריה הם 36".

כל אחד מצדיקים נסתרים אלו פועל בדרכו הוא. יש אשר מקצת פעולתם גלויה, ויש אשר כל כולם מכוסים הם מבני אדם, וסודם לא נודע לאיש. גם אלה אשר צדקתם בוקעת ועולה ונודעת ברבים, הרי שכנגד טפח אחד של גילוי אורם הכמוס, הם מסתירים טפחיים.

יש מהם אשר ידועים הם כגדולים בתורת הנגלה ויש בתורת הנסתר, ויש הנראים כפועלים פשוטים, אך את עובדת היותם ממארי החושך הנמנים על החבורה הקדושה של הל"ו צדיקים, איש כמעט אינו יודע, שכן עובדתם הנסתרת נחוצה, ורק לפני הקב"ה גלוי מעשיהם וידוע נתיבותיהם. יש מתוכם אשר נתגלה מעט מסודם למעטים עוד בחייהם, ויש שרק לאחר פטירתם מתגלים, ויש אשר אף לאחר פטירתם איש לא ידע גדולתם האמתית.

סיפור זה התרחש כאשר ישב הרה"ק רבי שניאור זלמן **"בעל התניא"** זיע"א בעיירה ליאוזנה וכינויו בפי כל היה **"המגיד מליאוזנה"**.

לא הרחק משם חי אחד מחסידיו שהיה מלמד בתלמוד תורה והתפרנס מכך בדוחק. היה זה בליל חורף סוער, דפיקות נשמעו מכוון דלת ביתו של המלמד, הוא ניגש לפתוח את הדלת ומצא איש קופא מקור, מיהר המלמד להכניס את האיש פנימה, הגיש לו שתייה חמה ומיני מזונות, אחר כך הציע לאורח לעלות על תקרת תנור האבן הגדול כדי להפיג את צינת גופו ולישון. את ילדיו ששכבו שם עד בוא האורח, שלח המלמד לפינה אחרת של הבית חמה קצת פחות. עם עלות השחר, קם האורח ממשכבו על גג התנור ופנה לדרכו, והילדים הקטנים מיהרו לשוב ולטפס אל גג התנור החם והנעים. להפתעתם, גילו שם שק קטן מלא מטבעות, נרגשים וצוהלים רצו הילדים לספר להוריהם על האוצר שמצאו. **"בבודאי ישוב עוד מעט האורח לקחת את כספו"** מיהרו ההורים לצנן את התלהבות ילדיהם, בינתיים הניחו המלמד ואשתו את השק במקום סתר, חלפו שעות וגם ימים, עברו שבועות ואף חודשים, והאורח לא שב לקחת את כספו.

נוהג היה המלמד לשאול את פי הרבי כל אימת שהתעוררו בחייו שאלה או ספק: **"מה עלי לעשות בשק המטבעות שהותיר האורח האלמוני"** שאל המלמד את רבי שניאור זלמן, **"הקב"ה ראה במצוקתך והחליט לשלוח לך מטמון"** ענה לו הרבי, ולאחר מחשבה קצרה הוסיף ואמר: **"האורח האלמוני לא ישוב לקחתו משום שלא היה עובר דרכים רגיל, אלא שליח מיוחד של ההשגחה העליונה ושלך הוא הכסף"**, יחד עם זאת יעץ הרבי למלמד להסתיר מידיעת הבריות את דבר התעשרותו הפתאומית, **"בחושיים הבאים המשך בעבודתך כמלמד והוסף לחיות חיי צניעות ופשטות בדיוק כפי שחיית עד היום"**, הורה הרבי.

לאחר תקופה שב המלמד אל הרבי לשאול כיצד עליו לנהוג הלאה, **"שכור דירה וחות בעיר"** המליץ לו הרבי, **"קנה בדים אצל ספק הבדים הראשי ומכור אותם, בעוד שנה כאשר בעזרת ה' תצליח ותראה ברכה בעסקך, שוב אליו ואז אורה לך כיצד לנהוג הלאה"**, עשה המלמד כמצוות רבו **"בעל התניא"** וראה ברכה רבה בחנות הבדים שפתח. כעבור שנה בדיוק שב והתייצב לפני הרבי: **"בשנה הקרובה לא תקנה עוד בדים מן הספק המקומי אלא תיסע לעיר הגדולה 'וויטבסק'"** כדי לבחור בעצמך את הבדים לתנותך, אמר הרבי, **"לאחר מכן תמכור את הבדים לסוחרים הבדים בליאוזנה, כך תוכל להרוויח יותר בלי לשלם דמי תיווך מיותרים"**. חלפה עוד שנה, והמלמד שהפך בינתיים לסוחר בדים מבוסס ומוכר בענף, בא פעם נוספת אל הרבי לשאול בעצתו, לאחר הרהור קל נענה הרבי ואמר: **"הלא סוחרים הבדים של וויטבסק קונים את סחורתם במוסקווה, סע אם כן בעצמך למוסקווה וקנה שם מלאי גדול של בדים, בשוּבך ממוסקווה תוכל להפיץ את סחורתך בין סוחרים הבדים של וויטבסק וליאוזנה גם יחד"**, לאחר שציית לכל דברי הרבי, נעשה החסיד לאחד מסוחרים הבדים הגדולים והעשירים בכל האזור כולו. כעבור תקופה שב החסיד הסוחר אל רבי שניאור זלמן וסיפר לו על הצלחתו המסחרית, תוך שהוא מודה לו על כל הברכות שאצל לו, הביט רבי שניאור זלמן ביהודי בעיניים טובות ואמר: **"אם כן הקשב היטב, סוחר מוסקווה קונים את בדיהם בעיר קעניגסברג שהיא כידוע מרכז גדול של**

יצור בדים, סע אפוא גם אתה לקעניגסברג וקנה את הסחורה ישר מהמקור, לאחר מכן תמכור אותה לסוחר מוסקווה ולסוחר ויטבסק וליאזונה", הסוחר נהג כעצת הרבי והצלחתו המסחרית עלתה ופרחה מיום ליום, מאז ואילך נהג הסוחר לבוא אל הרבי ולהתברך מפיו לפני כל נסיעה ונסיעה לקעניגסברג.

פעם אחת לפני שיצא החסיד למסע קניות בקעניגסברג אמר לו הרבי: "אתה הרי נוסע כל כך הרבה לקעניגסברג, ומעולם לא הבאת לי משם שום מתנה", הסוחר פירש את דברי הרבי כפשוטם ונבון, ובלבו החליט כי בשובו מנסיעתו לקעניגסברג יביא עמו לרבי מתנה יקרת ערך.

ואמנם בהגיע הסוחר לקעניגסברג מיהר לחנות תכשיטים ומתנות גדולה, וקנה לרבי שי יקר ונוצץ, קופסת טבק מרהיבה עשויה זהב טהור, בשובו לביתו עבר הסוחר דרך ליאזונה והעניק לרבי את המתנה, "יישר כוח, יישר כוח" אמר לו הרבי בפנים מאירות "אכן מתנה יפה הבאת לי, אך לא לכך התכוונתי", הסוחר חש מבולבל ומאוכזב, הרבי הביט ממושכות בקופסת הטבק היפה ומישישה בין אצבעותיו, אחר כך נשא עיניו לחסיד ושאל: "אמור לי בבקשה כשאתה נמצא בקעניגסברג האם פוקד אתה לפעמים את התיאטרון?"

שאלת הרבי הפתיעה את הסוחר, כחסיד ירא שמים מעולם לא דרכה כף רגלו בתיאטרון, ואף לא עלה הרעיון על דל מחשבתו, אך הוא ידע גם ידע כי מילה היוצאת מפי הרבי, קודש היא, הוא הבין שיש דברים בגו ושתק. בנסיעתו הבאה לקעניגסברג פנה החסיד לתיאטרון העירוני, הוא רכש את הכרטיס היקר ביותר להצגה הקרובה, בזמן הנכון נכנס לאולם התיאטרון ותפס את מקומו, הכיסא היה מרופד היטב והסוחר שהיה עייף מעמל הדרך שקע עד מהרה בתרדמה עמוקה, בסיום ההצגה נותר ישן על כיסאו, עד ששרת התיאטרון ניגש אליו והעירו.

הלה נתן בו מבט בוחן "מהיכן אתה?" שאל השרת, "מרוסיה", השיב הסוחר, "ומהיכן ברוסיה?" "מליאזונה", ענה החסיד, "המכיר אתה את רבנו זלמינא?" שאל השרת "כן" ענה הסוחר שהופתע מהשאלה הלא צפויה כמו גם מסגנונה, הוא הבין מיד שכוונת השרת לרבי שניאור זלמן "אם כן מסור לו דרישת שלום ממני" ביקש השרת, "ומה שמך?" התעניין הסוחר, "קארל" הייתה התשובה.

כששב החסיד הסוחר לליאזונה, סיפר לרבי על הפגישה המוזרה עם קארל שרת התיאטרון, פניו של רבי שניאור זלמן קרנו משמחה, "אכן זו המתנה שחפצתי בה" אמר לחסיד, לא חלף זמן והסוחר בא שוב אל הרבי בטרם צאתו למסע קניות נוסף לקעניגסברג, הרבי בירכו בברכת הצלחה, ורגע לפני צאתו מהחדר פתח הרבי את מגירת שולחנו, והוציא מתוכה חבילה סגורה, הושיטה הרבי לסוחר ואמר: "כשתגיע לקעניגסברג מסור חבילה זו כמות שהיא לידי שרת התיאטרון, וכשתסיים את ענייניך בעיר ותרצה לשוב לביתך, חזור אליו וטול מידי את החבילה". ואכן כך עשה הסוחר מיד בבואו לקעניגסברג פנה לאולם התיאטרון ומסר לידי קארל את החבילה הסגורה ששלח עמו הרבי.

כעבור כמה ימים כשהתכוון החסיד לשוב לביתו, חזר אל השרת כדי לקבל ממנו בחזרה את החבילה, על פני השרת ניכרה האכזבה "האומנם בטוח אתה כי רבך הורה לך לקחתה ממני?" שאל, "כן בדיוק ציווה עליי" אמר החסיד בנימת התנצלות. כל העניין כולו היה בעיניו תמיה ומסתורי, אך במיוחד התפלא החסיד על כי החבילה נראתה לו סגורה וחתומה כאילו כלל לא נפתחה, ואמנם רק בעומדו להשיב את החבילה לידי החסיד, הסיר מעליה שרת התיאטרון את העטיפה ופתחה, החבילה הכילה דפים כתובים בכתב ידו של הרבי היו אלה שורותיו של ספר 'התניא' הקדוש שכאותם ימים עדיין לא ראה את אור הדפוס, השרת עילעל בין הדפים במהירות, "אה אה אה" קרא בהתרגשות "איזו חכמה עילאית איזו רוח הקודש, רוח הקודש ממש". לבסוף סידר השרת את הדפים והשיבם לעטיפתם הוא קירבם ברטט לפיו ונשק להם בחום, אחר כך מסר את החבילה לידי החסיד ואמר: "כעת לאחר שעיינתי בכתביו של רבינו זלמינא וביצאת בהם גילויים כה נפלאים של סודות התורה, אינני יודע איזה חידושים נותרו עוד למשיח צדקו לחפש"

מי היה שרת התיאטרון המסתורי? האומנם 'קארל' היה שמו האמיתי? מדוע שלח אליו רבי שניאור זלמן את כתב ידו לספר 'התניא'? היו מבין החסידים שהעלו השערה כי שרת התיאטרון היה אחד מל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור, שעיסוקו כמו גם השם קארל, היו בעצם כיסוי לזהותו ולשמו האמיתיים, הרבי שיגר אליו את כתב ידו 'לתניא' כדי לקבל את הסכמתו ורק לאחר שעייין קארל הצדיק הנסתר בדפים ושייב בהתפעלות את הכתוב בהם, החליט הרבי להדפיס את ספר 'התניא' ולהפיצו בעולם. (סיפורי מופת) **השבוע יום ב', י"ח באלול**, הוא יום-הולדתם של **הבעש"ט** ושל **בעל התניא** והשולחן-ערוך. בחסידות יום זה ח"י **באלול**, מכונה "יום הולדת שני המאורות הגדולים", היום שבו ירדו לעולם נשמותיהם הגדולות של **הבעש"ט**, ושל **בעל התניא**.

גם בלב פרשת השבוע, עומדת **ההתנהגות הנסתרת**; זאת החיובית וזו השלילית. טקס הברכה והקללה המתואר בפרשה, שבו שישה שבטים עלו על הר גריזים וששה להר עיבל, כשבתוך הלויים וארון הברית, מתאר בדיוק את סיטואציית ההסתרה.

על פי חלק מהפרשנים הלויים ברכו בפנותם להר גריזים, את כל האנשים **העושים מעשים טובים בסתר** ועל כך העם ענה אמון. אחר כך פנו הלויים להר עיבל וקללו את כל **העושים מעשים רעים בסתר** – הרחק מעיני הצבור, וגם על כך ענה כל העם אמון. באמצעות הדגש על **ההסתרה** שבקיום או הפרה של חוקי ה', מבקשת התורה, כנראה, להעביר לנו מסר חשוב!

חברה מתוקנת היא חברה בה התנהגות ישרה וטובה אינה נעשית על מנת לקבל פרס, אלא כחלק מדרך חיים מגובשת, עקבית, שאיננה תלויה בשום דבר זולת הרצון לבצע את המעשה בגלל שהוא נכון, ישר וצודק. חברה מתוקנת היא חברה בה האדם נמנע מלעשות עוול גם כשאף אחד לא רואה ושם לב. כל סיטואציה אחרת משולה לבית מפואר מעץ שהתולעים אוכלים אותו מבפנים.

המשכה של פרשתנו מתארת את כריתת הברית בין ה' לישראל. העילה לכריתת הברית הן המצוות שנתינתן לישראל נשלמה זה עתה. אולם המאפיין המובהק ביותר של הברית הנכרתת בארץ מואב הוא "דברי הברית", הברכות והקללות הנאמרות בסמוך כדי לחזקה.

"וְהָיָה, אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, לִשְׁמֹר לְעִשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו, אֲשֶׁר אֲנִי מֵצַוְךָ הַיּוֹם--וַיִּתְנֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, עָלָיו, עַל-כֵּן-גֹוִי הָאָרֶץ. וַיָּבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל-הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה, וְהַשִּׁיגְךָ: כִּי תִשְׁמַע, בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. בְּרוּךְ אַתָּה, בְּעֵיר; וּבְרוּךְ אַתָּה, בְּשָׂדֶה. בְּרוּךְ פְּרִי-בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ, וּפְרִי בְהֶמְתְּךָ--שֹׁגֵר אֶלְפִיךָ, וְעִשְׂתָּרוֹת צֹאנְךָ.... יְצוּ ה' אֱתָךְ, אֶת-הַבְּרָכָה, בְּאַסְמִיךָ, וּבְכָל מַשְׁלַח יָדְךָ; וּבְרֹכְךָ--בְּאָרֶץ, אֲשֶׁר-ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ." (כ"ח, א' ד', ח')

חז"ל מספרים על **רבי חנינא בן דוסא** שביקש להביא מתנה לבית המקדש. הוא מצא במדבר אבן שיש נהדרת, פיסל אותה לתפארת, אבל לא היה לו מעות להעלותה לירושלים. באו מלאכים ונידמו לו כסבלים, ביקשו סכום פעוט ואמרו לו: "תן ידך עימנו". הניח ידו על האבן – ותוך שעה קלה היו בירושלים, בקפיצת הדרך, והם נעלמו מן העין. וכתב על כך **רבינו ה"בן איש חי"** זצ"ל: לקח הסיפור הוא: "**תן ידך עימנו**". אתה שים יד – וה' יעזור בדרך מופלאה!

וזה פרוש הפסוק: "יצו ה' אתך, את-הַבְּרָכָה, בְּאַסְמִיךָ". הברכה תבוא מהשמים – אם אהנו נכין את האסם, את כלי הקיבול. אם נעשה את שלנו. כולנו רוצים ברכה ממרום, שנה טובה ומבורכת, אושר ועושר, בריאות ונחת – הכל מכל. והקב"ה, יש לו הכל, והוא רוצה לתת הכל. אבל מה, עלינו להכין את האסם, "לתת יד". כלומר: לקיים יותר מצוות, להטיב דרך, לשמוע בקול ה' ומצוותיו, – ואז תושפע עלינו הברכה.

כאשר נשמע לכל מצוות הבורא, אנו מובטחים בברכה יוצאת דופן: "וַיָּבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל-הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה, וְהַשִּׁיגְךָ". הברכות יגיעו אליך בכוחות עצמן, מבלי צורך לטרוח ולחזר אחריהן, גם אם תרוץ בכיוון ההפוך – ירדפו אחריך הברכות וְהַשִּׁיגְךָ.

הסביר בעל **"הדגל מחנה אפרים"** זי"ע: שהרי אין אדם יודע מה שטוב באמת בשבילו, והרבה פעמים הוא בורח ממנו, ולכן התפלל דוד המלך: "אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי" – אף אם אברח מהם. וכן מבטיחה התורה כאן: "ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך" – על כרחך ישיגוך.

ואילו בעל **"אמרי שאול"** זי"ע הסביר כך: שיש אדם אשר חננו ה' בהון ועושר ורוב ברכות, אבל אין לו את ההשגה הנכונה איך להשתמש בעושרו וטובו, ואז לכאורה, אין זו ברכה לו. לכן אומר הכתוב: "והשיגך" – לשון השגה. שתהיה לך גם "השגה" איך להתנהג במידה טובה, וההשגה עצמה היא מן הברכות.

וכתב בעל **"הזרע שמשון"** (אות יב): "מצינו בגמרא (ע"ז יט): כל העוסק בתורה נכסיו מצליחין והקב"ה עושה לו חפציו, שאין זה מענין שכר על המצוות אלא מציאות קיימת שמי שנדבק בהקב"ה אין שום רע או מזיק יכול להתקרב אליו.

ואכן תשאלו כל אדם מבוגר ובעל ניסיון חיים, ויספר לכם איך תוכניות מבוססות הכזיבו, ואיך הישועה באה מכיוון שאינו צפוי.

יש רק דרך אחת, שמביאה בביטחון שפע ברכה והצלחה: **"וְהָיָה, אִם-שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, לִשְׁמֹר לְעִשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו"**.

לע"נ אסתר מזרחי בת יחזקאל וכתון ז"ל

לנב"ע ב' טבת ה'תש"פ. ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ר' יצחק ב"ר נסים מזרחי ז"ל

לנב"ע י"ח תשרי ה'תשס"ט. ת.נ.צ.ב.ה.